

Samenvatting onderzoek bankrelaties 2026

Ervaringen van maatschappelijke organisaties met banken

Uitgevoerd door onderzoeksbureau Effectmeting | 498 deelnemende organisaties | responsperiode 1 juni-10 augustus 2026 in opdracht van Vereniging VrijwilligerswerkNL, CIO, Goede Doelen Nederland, FIN, Partin, Partos en WO=MEN Gender Platform.

De vragenlijst is in de voorbereiding afgestemd met vertegenwoordigers van banken. De respondenten zijn benaderd via de opdracht gevende branche- en koepelorganisaties.

Totaalbeeld

Voor de meerderheid van de respondenten verloopt de bankrelatie zonder knelpunten. Van de 498 deelnemende organisaties geeft **68%** aan in de afgelopen drie jaar **geen bankproblemen** te hebben ervaren; **32%** (160 organisaties) meldt **wel problemen**.

Om verschillen tussen typen organisaties zichtbaar te maken, zijn vier profielen onderscheiden:

- Kleine organisaties zonder betaalde medewerkers — niet-kerkelijk, niet buiten EU+ actief, 0 FTE en jaarlijkse baten/omzet onder €50.000: **18%** meldt bankproblemen.
- Nationaal georiënteerde organisaties met meer schaal/capaciteit — overige niet-kerkelijke organisaties die niet buiten EU+ (EU, Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Zwitserland) actief zijn en betaalde medewerkers hebben en/of jaarlijkse baten/omzet van €50.000 of meer: **24%** meldt bankproblemen.
- Internationaal actieve organisaties — niet-kerkelijke organisaties die buiten EU+ actief zijn: **50%** meldt bankproblemen.
- Kerkgenootschappen — ongeacht werkgebied of omvang: **50%** meldt bankproblemen.

Aard van de problemen

Binnen de groep van 160 organisaties die bankproblemen melden, worden informatieverzoeken van banken het vaakst genoemd (52%), gevolgd door hoge bankkosten (44%) en hoge administratieve lasten of ingewikkelde controles (41%). Moeilijkheden bij het openen van een bankrekening worden door 32% genoemd. Bij internationaal actieve organisaties spelen daarnaast restricties op buitenlandse betalingen en vertragingen in het betalingsverkeer een belangrijke rol. Afwijzing van een rekening, weigering van betalingsopdrachten en sluiting van een rekening komen minder vaak voor. Voor individuele organisaties kunnen dergelijke problemen wel ingrijpend zijn.

Voor een deel van de organisaties zijn de problemen niet incidenteel. Van de organisaties met bankproblemen ervaart 41% deze regelmatig en 10% constant. In de open antwoorden wordt daarnaast gewezen op extra tijds- en capaciteitsbelasting, onder meer door het herhaald moeten verzamelen en aanleveren van documentatie, afstemming met banken en onzekerheid over termijnen.

Ook de uitleg over de oorzaak van problemen is een aandachtspunt. Bijna de helft van de organisaties met bankproblemen (48%) geeft aan geen reden voor de gemelde bankproblemen te hebben gekregen. Bij Wwft/KYC-processen beoordeelt 51% van de organisaties met bankproblemen de toegepaste maatregelen als beperkt of niet passend bij het risicoprofiel; 35% vindt de uitleg beperkt of onvoldoende. De uitkomsten wijzen daarmee vooral op

aandachtspunten rond uitlegbaarheid en de aansluiting van controles op het concrete risicoprofiel.

Aanknopingspunten voor verbetering

Organisaties die problemen ervaren, vragen vooral om persoonlijk contact, duidelijkere uitleg, eenvoudigere afhandeling van bestuurs- en UBO-wijzigingen, snellere en consistentere procedures en meer proportionaliteit of maatwerk. Daarmee komen vooral bereikbaarheid, duidelijke uitleg en voorspelbare processen terug als belangrijke voorwaarden voor een goed werkende bankrelatie.

Voor internationaal actieve organisaties vraagt daarnaast de uitvoerbaarheid van buitenlandse betalingen specifieke aandacht. Bij kerkgenootschappen ligt een belangrijk aandachtspunt bij procedures rond rechtsvorm, governance en bevoegdheden. Voor kleine organisaties liggen verbeterkansen vooral bij betaalbare toegang tot een passende bankrekening en bij eenvoudige, werkbare processen die rekening houden met hun beperkte uitvoeringscapaciteit.

Vergelijking met 2024: door verschillen in vraagstelling, probleemdefinitie en samenstelling van de respons zijn de onderzoeken niet rechtstreeks als trend te vergelijken. Wel komen internationale activiteit en het ontbreken van een opgegeven reden voor problemen in beide onderzoeken terug als aandachtspunten (2026: 48%; 2024: 51%).